

Voorzitter,

De algemene beschouwingen zijn anders dan andere jaren. Niet alleen omdat het een verkiezingsjaar is; maar ook omdat we voor het eerst in onze gemeente werken met een kaderbrief in plaats van een perspectiefnota. Hiermee wijken we af van onze financiële verordening. Deze kaderbrief is een kort document waarin de bestuursrapportage is verwerkt, het coalitieakkoord op hoofdlijnen is verwerkt en een aantal ontwikkelingen financieel worden vertaald. Daarnaast is de kaderbrief gisteren aangevuld met een memo over de meicirculaire.

Allereerst een paar financiële opmerkingen,

Het perspectief t/m 2025 is een perspectief dat we de komende jaren sluitend moeten maken. Vanaf 2026 nemen de inkomsten van het rijk dermate af dat op dit moment een sluitende begroting maken niet realistisch zou zijn. De CDA-fractie steunt het college dan ook in het uitgangspunt om de begrotingen t/m 2025 structureel sluitend te maken. In de richting van de begroting wil het CDA wel nadere duiding op de post personele formatie. Sinds de burap zijn we als gemeente geconfronteerd met diverse forse stijgingen op het gebied van personeelskosten. In het totaal gaat het om bijna 2 miljoen euro. Deze 2 miljoen is verdeeld over de posten loonkostenontwikkeling, inhuur en formatie-uitbreiding. Graag ziet het CDA in de begroting een goede uitwerking van deze verschillende posten. Het aanvullende memo wat wij gisteren hebben ontvangen laat een veel rooskleuriger beeld zien. Dit beeld wordt wat ons betreft terecht genuanceerd door de risico's die we lopen op het gebied van bijvoorbeeld de jeugdzorg, hogere loonkosten, en kosten voor de vluchtelingen crisis.

Dan over naar de inhoud. De CDA-fractie heeft in de afgelopen jaren de beschouwingen gevoerd langs de lijnen groen, actief en zorgzaam. Ook in deze collegeperiode zullen we deze driedeling voortzetten om onze beschouwingen te geven. Dit zullen ook steeds de thema's zijn waarop wij het college zullen inspireren, beoordelen en toetsen.

Groen

De CDA-fractie is blij dat het thema groen expliciet aandacht heeft gekregen bij de collegevorming. Zo nemen we nu al structureel extra geld op om onze buitenruimte meer klimaat adaptief in te richten. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan ons klimaatvraagstuk. Dit is wat ons betreft extra geld naast de gelden die we nu al besteden aan het klimaat en de energietransitie. Daarnaast zal bij elk programma groen en de impact op het klimaat als extra thema moeten worden opgenomen. Want ook bij maatschappelijk vastgoed en de eigen gemeentelijke exploitatie zullen we steeds aandacht moeten geven aan duurzaamheid. Deze kosten zullen de komende jaren ook steeds verder toenemen.

Voorzitter, bij groen hoort ook de bijdragen die inwoners van Alblasserdam leveren. Door het plaatsen van zonnepanelen, het verduurzamen van de woning, groene daken, het wippen van de tegels uit de tuin of het rijden in elektrische auto's. Deze bijdrage is enorm en hierbij zullen we Alblasserdammers daar waar mogelijk moeten helpen. Tegelijk zien we ook de nadelen. Het stroomnet wordt steeds voller en kan leiden tot uitvallende zonnepanelen. Hoe zorgt het college er in de komende jaren voor dat onze energievoorziening op peil is en deze energietransitie aan kan? Is Stedin actief betrokken bij renovaties van straten en wijken om te zorgen dat ook de infrastructuur is voorbereid op de toekomst? Wat het CDA betreft lopen we dit vraagstuk niet apart aan maar is het onderdeel van elke reconstructie in de toekomst.

Actief

Voorzitter, we leven op dit moment in de periode na COVID waarin alle beperkingen zijn opgeheven. Maar we realiseren ons ook dat het niet voorbij is en dat het onze samenleving nog steeds kan ontwrichten. Sinds begin dit jaar is het normale leven weer op gang gekomen. De effecten van COVID zullen nog lang zichtbaar blijven en zelfs ook nog zichtbaar gaan worden. We denken aan de mensen die een dierbare zijn verloren maar ook aan mensen die de gevolgen nog dagelijks aan den lijve ondervinden.....

De effecten zijn ook in het sociale leven voelbaar. Wat het CDA betreft is het van belang in te zetten op het herstel van verenigingen. Hoe zorgen we ervoor dat deze verenigingen weer een boost krijgen. Het CDA zou graag zien dat in de begroting 2023 expliciet gekeken wordt naar de bestemmingsreserve corona. Onze opdracht richting het college is een plan te maken in samenwerking met de verenigingen om een impuls te geven aan verenigingsleven? Voorzitter, als we naar sport kijken noemen we expliciet Sportpark Souburgh. De gemeenschappelijke regeling lijkt bijna wel in ruste. De jaarrekening is er nog niet en ook een begroting hebben we nog niet ontvangen. Gelukkig zijn er afspraken met het nieuwe bestuur gemaakt om weer bij elkaar te komen. Want op het sportpark leven bij de verenigingen diverse wensen op het gebied van voorzieningen zoals een waterveld voor de hockey en een padelbaan bij de tennis. Maar op het terrein van sport zijn de wensen groter zoals bij CKC een beachvolleybalveld en natuurlijk de grote wens om ons zwembad weer te herstellen. Dit is slecht een greep aan de wensen die er leven. Voorzitter wat het CDA betreft zouden we al deze aanvragen moeten bundelen en starten met een visie op sport en het verenigingsleven. Specifiek voor sportpark Souburgh zouden we graag een opdracht zien om een visie te maken waarin we toe werken naar een toekomstbestendig sportpark met een florerend verenigingsleven.

Onder het thema actief past wat ons betreft ook wonen en bereikbaarheid. In de jaarrekening hebben we kunnen lezen dat in 2025 Woonkracht 10 concrete uitvoering zal geven aan sloop voor nieuwbouw. Wij zijn benieuwd naar deze kwaliteitsimpuls voor ons dorp. Maar daarnaast zullen ook diverse woningbouwprojecten tot uitvoering moeten komen. Er zijn diverse projecten die op het punt van uitvoeren staan. Wij roepen het college op hier steeds actief achteraan te zitten en de raad periodiek te informeren over de voortgang van deze projecten. Daarnaast zullen we moeten nadenken over woningbouwlocaties voor de toekomst. Dit gaat veel verder dan de komende vier jaar. Wij kijken uit naar de uitkomsten van een onderzoek hiertoe.

Ook het onderzoek naar het ontsluiten van de West Alblasserwaard is belangrijk. We realiseren ons dat dit een kwestie is van de lange adem. Wij zouden de suggestie mee willen geven om niet alleen gebruik te maken van kennis van de onderzoeksbureaus maar ook gebruik te maken van kennis in de samenleving. Een denktank van betrokken Alblasserdammers geeft vaak nieuwe en andere inzichten. Zoals bij Haven-Zuid de burgerinitiatiefgroep actief is. Zo'n groep kan ook nadenken over de ontsluiting richting Oud-Alblas. De kruising bij de Vinkenvolderweg blijf ook na diverse aanpassingen een heikel punt. Bij een eventuele herontwikkeling van de Zijderveld locatie zou dit punt expliciet moeten worden betrokken. Het CDA heeft hiervoor al diverse malen het 4e pootje aan de rotonde voorgesteld. Wij zijn nog steeds bereid om over die denkrichting het gesprek te voeren met het college.

Tot slot voorzitter

Zorgzaam

We leven in een onzekere tijd. Na de COVID crisis komen er nu diverse nieuwe crisissen samen. Dit geeft veel onzekerheden voor mensen in ons dorp. De inflatie is hoog; en met name de stijgende energierekening of benzine aan de pomp zijn enorm. Het CDA vindt het belangrijk dat mensen altijd mee kunnen blijven doen in onze samenleving. Juist in de komende periode zullen we extra alert moeten zijn dat er niemand tussen wal en schip zal vallen. Welke plannen maakt het college voor 2023 om mensen niet uit het oog te verliezen? Hoe zorgt het college dat mensen kunnen blijven meedoen in onze samenleving? Hoe bereiken we deze mensen?

Misschien is dat gelijk een bruggetje naar het Brughuis. Lang hebben we gesproken over deze centrale toegang. Vaak ging het dan over de stenen. De realisatie van het Brughuis in de oude bibliotheek. Inmiddels is dat project afgerond en zijn de partners samengekomen in deze nieuwe voorziening. Juist nu zal er veel meer tijd en aandacht uit moeten gaan naar de realisatie van de visie.

Hoe zorgen we ervoor dat het Brughuis daadwerkelijk die centrale toegang gaat worden. Hoe zorgen we ervoor dat deze partijen ook echt samenwerken zodat mensen verder geholpen worden? Hoe gaan de partners in het Brughuis alle andere partners in het dorp betrekken en kunnen we zo het zorgnet sluiten?

Voorzitter, veel vragen over de uitvoering van het concept van het Brughuis. Als CDA hebben we deze ontwikkeling van harte gesteund nu komt de tijd om de vruchten te plukken van deze ontwikkeling.

Voorzitter ik ga afronden. De beknopte kaderbrief heeft voor het CDA geleid tot deze beschouwing. Wij kijken met veel vertrouwen en enthousiasme naar de uitwerking hiervan in de begroting. Op korte termijn zal ook de vorming van het collegeprogramma verder richting geven. Daarin zal het CDA steeds deze thema's benadrukken: Groen, Actief en Zorgzaam.

Voorzitter wij wensen het college veel wijsheid en godszegen toe om te komen tot een begroting voor 2023.